

การสร้างผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารของมณฑลทหารบกที่ 15 ให้เป็นแหล่งข่าวภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพ

ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ภายใต้ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ประการหนึ่ง ก็คือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงโดยมีเป้าหมายในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศ และช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย ซึ่งหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องต่างๆได้นำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน เช่น สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้นำมาใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ พุทธศักราช 2561-2564 โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการภัยด้านความมั่นคง มีกลยุทธ์รองรับ ด้วยการพัฒนาศักยภาพการประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคง และการแจ้งเตือนสถานการณ์และภัยคุกคามด้านความมั่นคง

ในส่วนของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พุทธศักราช 2558-2564 ก็ระบุเรื่องการพัฒนางานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ ไว้ในนโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป¹ รวมถึงกองทัพบกที่ได้มีการดำเนินการ ในส่วนนี้ด้วย โดยได้กำหนดนโยบายการปฏิบัติงานกองทัพบกประจำปีงบประมาณ 2561 ด้วยการพัฒนาขีดความสามารถกองทัพบกตามแนวคิด Smart Man ในระดับบุคคล และขยายผลไปสู่ การเป็น Smart Army ในแต่ละระดับหน่วย ซึ่งจะต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านต่าง ๆ งานด้านการข่าวก็ถือเป็นงานหนึ่งที่จะต้องพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง และไม่หยุดยั้ง เป็นงานที่ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุภารกิจ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวของบุคคล กลุ่มบุคคล สถานการณ์ความเคลื่อนไหวต่างๆ ที่จะเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อที่จะได้เตรียมการป้องกันแก้ไข หรือคลี่คลาย สถานการณ์ได้อย่างทันเวลา และมีประสิทธิภาพ

โดยในปัจจุบัน กองทัพบกได้มีนโยบายมุ่งเน้นที่จะใช้การข่าวภาคประชาชน ด้วยการจัดตั้งโครงการแหล่งข่าวภาคประชาชนขึ้น โดยคาดหวังให้ประชาชนได้เป็นผู้รายงานข่าวสารให้กับส่วนราชการ เนื่องจากประชาชนเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่อยู่แล้ว จึงสามารถที่จะรู้ เห็น และรับทราบเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ก่อนส่วนราชการ ซึ่งข่าวสารที่ได้รับการแจ้งมาจากแหล่งข่าว ภาคประชาชนนี้ ถือว่ามีประโยชน์มาก เพราะส่วนราชการสามารถนำข่าวสารที่ได้รับแจ้ง ไปดำเนินการตามวิธีตามวงรอบข่าวกรอง เพื่อให้สามารถนำเรียนผู้บังคับบัญชาพิจารณาตกลงใจได้อย่างทันเหตุการณ์ และสั่งการได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งของแหล่งข่าว ภาคประชาชนกองทัพบกได้กำหนดความสำคัญ เร่งด่วนมุ่งเน้นในการจัดตั้งผู้ให้ข่าว/แหล่งข่าวไปที่ กำลังพลพลทหารกองประจำการ/ทหารกองหนุนกำลังพลของหน่วยและครอบครัว นักศึกษา วิชาทหาร และประชาชนทั่วไป ให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยตามลำดับ แต่ที่ผ่านมานั้น ผลการปฏิบัติของแหล่งข่าวภาคประชาชนในส่วนนี้ ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากประสิทธิภาพของข่าวที่ได้รับรายงานมาไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เนื่องจากเป็นข่าวสารทั่ว ๆ ไปที่ไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (การพนันรายย่อย, การเสพสารเสพติดย่อย, การลักเล็กขโมยน้อย ฯลฯ) ไม่มีค่าความน่าเชื่อถือและความเป็นไปได้ของข่าว รวมถึงปริมาณของข่าวที่ได้รับรายงานก็น้อยมาก

ทั้งนี้ มณฑลทหารบก ที่ 15 ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความมีประสิทธิภาพของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณวุฒิ วิทยุติ ที่สูงกว่าพลทหารกองประจำการ และนักศึกษาวิชาทหาร รวมถึงการได้รับการฝึกวิชาทหารเบื้องต้น จาก การผ่านการฝึกหลักสูตรผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนมาแล้ว ซึ่งถ้าหากหน่วยได้เพิ่มเติมความรู้ในด้านการข่าว มีการปลูกจิตสำนึกปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันแล้ว มณฑลทหารบกที่ 15 เชื่อว่าผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารเหล่านี้จะเป็นแหล่งข่าวภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพของหน่วยในอนาคตต่อไป

การคัดเลือกและผลิตผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารของสถานศึกษาวิชาทหาร

ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งต่างๆ ของสถานศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้เปิดการฝึกวิชาทหาร แต่มีอาวุโสรองลงมาจากผู้ที่ดำรงตำแหน่งระดับสูงของสถานศึกษา เช่น อาจารย์, ครู, เจ้าหน้าที่บริหาร หรือเจ้าหน้าที่อำนวยการ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปกครองและการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร และมีคุณสมบัติครบถ้วน โดยได้รับการแต่งตั้งจากกองทัพบก ใช้คำย่อว่า “ผกท.” ซึ่งการดำเนินการของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารนี้ จะมีระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร และผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร พุทธศักราช 2554 รองรับ โดยระเบียบฯ ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ คุณสมบัติ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ การแต่งตั้ง การควบคุม และการฝึกอบรมไว้ ดังนี้²

1. คุณสมบัติ ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร จะต้องมามีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 1.1 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ของสถานศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้เปิดการฝึกวิชาทหาร แต่มีอาวุโสรองลงมา จากผู้ที่ดำรงตำแหน่งระดับสูง ของสถานศึกษาฯ เช่น อาจารย์ ครู เจ้าหน้าที่บริหาร หรือเจ้าหน้าที่อำนวยการ ที่เกี่ยวข้องโดยตรง กับการปกครองและการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร
- 1.2 เป็นผู้ที่มิวุฒิมการศึกษานี้ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ได้รับการพิจารณาเลื่อนฐานะขึ้นมาจาก ผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร หรือผู้ที่ประกอบความดีในด้านกิจการนักศึกษาวิชาทหารอย่างเด่นชัด ซึ่งจะได้รับการพิจารณาเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย
- 1.3 เป็นผู้ไม่เคยมีความประพฤติเสียหายอย่างร้ายแรงขึ้นมาก่อน
- 1.4 ไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- 1.5 ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก นอกจากความผิดฐานประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- 1.6 ไม่เป็นผู้ฝึกฝืนิยมลัทธิการปกครองที่เป็นภัยต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

- 1.7 ไม่มีโรคประจำตัวอันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ หรือโรคอันเป็นที่รังเกียจของสังคม หรือร่างกายมีความพิการที่เห็นได้ชัด
- 1.8 ไม่เป็นผู้เสพยาแล้วเสียมารยาทเป็นนิจ หรือโรคพิษสุราเรื้อรังอันเสียลักษณะการปกครอง
- 1.9 ได้ผ่านการอบรมตามหลักสูตรของกองทัพบก
2. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ
  - 2.1 ปกครองบังคับบัญชา กำกับดูแล ผู้ช่วยผู้กำกับ นักศึกษาวิชาทหาร และนักศึกษาวิชาทหารในสังกัด ให้อยู่ในระเบียบวินัย และธรรมเนียมที่กองทัพบกหรือส่วนราชการกองทัพบกที่เกี่ยวข้องกำหนด
  - 2.2 ดำเนินการตามคำสั่งคำแนะนำ ของผู้กำกับ นักศึกษาวิชาทหารพิเศษ ซึ่งเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาสถานศึกษาวิชาทหารตามสังกัดเกี่ยวกับนโยบายในด้านการส่งเสริมการฝึก และการปกครองบังคับบัญชานักศึกษาวิชาทหาร ให้บังเกิดผลดีที่สุด
  - 2.3 ควบคุมดูแล นักศึกษาวิชาทหารในสังกัดโดยใกล้ชิด ในขณะที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มก้อน เช่น ขณะที่ได้รับการฝึกสอนตามปกติ และในโอกาสที่มีการชุมนุมซึ่งทางราชการได้จัดขึ้น เป็นต้น
  - 2.4 ประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการนักศึกษาวิชาทหาร ในด้านธุรการ การฝึกและการกำลังพลทั้งปวง กับส่วนราชการกองทัพบกที่เกี่ยวข้องตามปกติ และตามที่ได้รับ การร้องขอ
  - 2.5 อบรมปลูกฝังทัศนคติและอุดมการณ์ที่ถูกต้องแก่นักศึกษาวิชาทหาร ที่มีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ความมั่นคงของชาติ การเสียสละและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวมและการเป็นพลเมืองดี
  - 2.6 เสนอแนะข้อคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขกิจการนักศึกษาวิชาทหาร เพื่อพัฒนาคุณค่าของนักศึกษาวิชาทหารให้สูงขึ้น เพื่อผลการสร้างสรรค์และพัฒนาการให้มีมาตรฐาน และคุณค่าสูงยิ่งขึ้น ทั้งนี้ให้ดำเนินการโดยเสนอผ่านสถานศึกษาวิชาทหารตามสังกัดของตน

3. การแต่งตั้ง

3.1 การเสนอขอแต่งตั้งให้ดำเนินการดังนี้

3.1.1 สถานศึกษาวิชาทหารส่วนกลาง รายงานเสนอขอแต่งตั้งไปยังศูนย์การกำลังสำรอง เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติและหลักฐานประกอบคำขอ แล้วศูนย์การกำลังสำรองรวบรวมรายงานขออนุมัติต่อหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน

3.1.2 สถานศึกษาวิชาทหารส่วนภูมิภาค ให้เสนอขอแต่งตั้งไปยังมณฑลทหารบก หรือจังหวัดทหารบก ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณีเพื่อให้มณฑลทหารบกหรือจังหวัดทหารบก ตรวจสอบคุณสมบัติและหลักฐานประกอบคำขอ แล้วรายงานต่อหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน

3.1.3 ส่วนราชการพลเรือนที่มีใช้สถานศึกษาวิชาทหารในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แต่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฝึกวิชาทหาร ให้เสนอขอแต่งตั้งต่อหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน

3.2 อำนาจการแต่งตั้ง ให้ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน เป็นผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งฯ ในนามของผู้บัญชาการทหารบก

3.3 จำนวนผู้ขอแต่งตั้ง

3.3.1 ในขั้นแรกสถานศึกษาวิชาทหารขอแต่งตั้งในขั้นต้นได้ไม่เกิน 2 คน และขอแต่งตั้งเพิ่มขึ้นอีกตามจำนวนนักศึกษาวิชาทหารที่เพิ่มขึ้นในเกณฑ์ 100 คน ต่อผู้กำกับนักศึกษา วิชาทหาร 1 คน ทั้งนี้การขอแต่งตั้งผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารเพิ่มขึ้นมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ให้ศูนย์การกำลังสำรอง, มณฑลทหารบก หรือจังหวัดทหารบก พิจารณาความเหมาะสมและ รายงานขออนุมัติหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน สำหรับสถานศึกษาที่มีส่วนแยกหรือวิทยาเขตตั้งอยู่คนละพื้นที่ ในขั้นแรกให้ขอแต่งตั้งเพิ่มขึ้นอีกส่วนแยกหรือวิทยาเขตละ 1 คน และให้คิดเกณฑ์เพิ่มในอัตราส่วนดังกล่าว

3.3.2 ในกรณีที่ยังไม่สามารถแต่งตั้งผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารได้ให้สถานศึกษาวิชาทหารจัด ครู อาจารย์ ปฏิบัติหน้าที่โดยอนุโลม

4. การทะเบียน ให้หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน, ศูนย์การกำลังสำรอง, มณฑลทหารบก และ จังหวัดทหารบก มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมด้านการทะเบียนประวัติของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามระเบียบและให้กำหนดมาตรการควบคุมต่างๆได้ตามความเหมาะสม
5. การฝึกอบรม ให้หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ควบคุม ดำเนินการ และรับผิดชอบในการฝึกอบรมผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารของสถานศึกษาวิชาทหารในส่วนกลาง และให้มณฑลทหารบก หรือจังหวัดทหารบกที่เกี่ยวข้องควบคุมดำเนินการ และรับผิดชอบการฝึกอบรมผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ของสถานศึกษาวิชาทหารในส่วนภูมิภาค ในการกำกับดูแลของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ตามหลักสูตรของกองทัพบก
  - 5.1 ความมุ่งหมายและขอบเขต เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งระเบียบนี้ จึงกำหนดความมุ่งหมาย และขอบเขตการฝึกอบรมผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความรู้และคุณลักษณะต่อไปนี้
    - 5.1.1 มีความรู้ทางวิชาทหารเพื่อให้สามารถสนับสนุนการฝึกวิชาทหาร การปกครอง บังคับบัญชา และการควบคุม กำกับดูแลนักศึกษาวิชาทหารได้เป็นผลดีและมีประสิทธิภาพ
    - 5.1.2 มีบุคลิกลักษณะเหมาะสมต่อการเป็นตัวอย่าง และเป็นผู้นำที่ดี แก่นักศึกษาวิชาทหาร
    - 5.1.3 มีความรอบรู้ต่อระเบียบแบบแผน การปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับนักศึกษา วิชาทหาร ตามที่ทางราชการกำหนดไว้
    - 5.1.4 เพื่อให้รู้วิธีและแนวทางในการประสานงานกับหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน, ศูนย์การกำลังสำรอง, มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก เพื่อสนับสนุนการฝึกวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารในสถานศึกษาฯ ของตน
    - 5.1.5 เพื่อให้ทราบขั้นตอนการฝึกภาคสนาม พร้อมทั้งคุ้นเคยกับการยิงปืนด้วยอาวุธประจำกาย

5.2 การจัดทำหลักสูตร ให้หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน เป็นผู้จัดทำ ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาหลักสูตรของกองทัพบก ในการฝึกอบรมผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร โดยหลักสูตรการฝึกอบรมหลักสูตรผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารในปัจจุบัน หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ได้กำหนดรายละเอียดการฝึกฯ ไว้ดังนี้

5.2.1 หลักฐานการฝึก ระเบียบและหลักสูตรการฝึก สำหรับผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารของกองทัพบก พุทธศักราช 2524³

5.2.2 ห้วงการฝึก จำนวน 25 วัน แบ่งเป็น การฝึกภาคปกติ 18 วัน การฝึกภาคสนาม 7 วัน

5.2.3 วิชาที่ทำการฝึกฯ

- บุคคลท่ามือเปล่า การฝึกบุคคลท่าอาวุธ การใช้กระบี่ และแถวซิด (เฉพาะเท่าที่จำเป็น)
- แบบธรรมเนียมทหาร (ยศและเครื่องหมายยศ, การบังคับบัญชา,
- กฎ ระเบียบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาวิชาทหาร และผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร
- งานทะเบียนพลนักศึกษาวิชาทหารตามวงรอบประจำปี
- การฝึกใช้เงื่อนเชือกในงานบรรเทาสาธารณภัย
- การดำรงชีพในป่า
- การป้องกันและระงับอัคคีภัย
- การใช้โปรแกรมส่วนงานสถานศึกษาวิชาทหาร
- การพราง, การกำบังและการซ่อนพราง
- ฟังการบรรยายเรื่อง “ชายไทยกับการรับราชการทหาร” และ “การเรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท”
- กรอบและแนวทางการปฏิบัติงาน รด.จิตอาสา
- กรอบและแนวทางการปฏิบัติงาน รด.จิตสีขาว
- การเคลื่อนที่ในสนามรบ , รูปขบวนทำการรบของหมู่ปืนเล็ก, หมวดปืนเล็กในการเข้าตี ตั้งรับ และถอนตัว , การปฏิบัติของหน่วยทหารขนาดเล็ก, การชุ่มโจมตี, การตีโฉบฉวย

- บุคคลทำการรบในเวลากลางวัน/กลางคืน, การดำรงชีพในป่า, การตั้งฐานลาดตระเวน, การลาดตระเวนหาข่าว
  - บทบาทและหน้าที่ของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร และการดำเนินงานของสถานศึกษาวิชาทหารตามโครงการศูนย์ฝึกแข่งขันฯ
  - การอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศ, การเดินแผนที่เข็มทิศ
  - ฝึกการทำหน้าที่ครูฝึก
  - อาวุธศึกษา ปลาย.11 /ปลาย.เอ็ม.16
  - การยิงปืนเบื้องต้น, การยิงปืนเล็กยาว (เจเกอร์/ปลาย.เอ็ม.16) ด้วยกระสุนจริง
  - การปฐมพยาบาล, การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน, การลำเลียงผู้ป่วยในเรื่องของวิธีการคัดเลือกผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารของสถานศึกษาวิชาทหารนั้น
- ในระเบียบกองทัพกว่าด้วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารฯ พุทธศักราช 2554 ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารไว้ได้ครบถ้วน สมบูรณ์ดีอยู่แล้วจึงสามารถเป็นหลักประกันได้ว่า ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร เป็นผู้ที่จะนำบุคลากรเหล่านี้มาสร้างให้เป็นแหล่งข่าวภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพได้ต่อไป แต่ในส่วนของเรื่องหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารนั้น มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร, การสนับสนุนการฝึก การปกครองนักศึกษาวิชาทหาร,แนวทางในการประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในหลักสูตรฯ ไม่ได้มีเนื้อหาในรายวิชาการข่าวเบื้องต้น บรรจุไว้ จะมีเพียงการฝึกการลาดตระเวนหาข่าว ในห้วงการฝึก ภาคสนาม จำนวน 3 ชั่วโมงเท่านั้น ทำให้ความรู้ในด้านการข่าวของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่เป็นแหล่งข่าวภาคประชาชน

หลักสูตรด้านการข่าวที่ควรอบรม เพิ่มเติมให้กับผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร

1. โครงการแหล่งข่าวประชาชน⁴

โครงการแหล่งข่าวประชาชนเป็นโครงการที่เป็นไปตามนโยบายรัฐบาลตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 (พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นรองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง)เป็นการดำเนินการเพื่อเพิ่มศักยภาพของการปฏิบัติงานด้านการข่าว ดำเนินการด้านการข่าวเชิงรุก โดยการให้หน่วยข่าว และเจ้าหน้าที่การข่าวของหน่วยต่างๆ ดำเนินการจัดตั้ง แหล่งข่าวประชาชนให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ในทุกสาขาอาชีพ เพื่อเป็นข่ายงานเสริมให้กับข่ายงานหลัก โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในฐานะผู้ให้ข่าวเกี่ยวกับ ภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ เช่น ปัญหาการแพร่ระบาดของ ยาเสพติด การก่อการร้าย การลักลอบค้าอาวุธสงคราม แรงงานต่างด้าว การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการเมือง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา และปัญหาเกี่ยวกับการกระทำใดๆ ที่เป็นอันตราย ต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ดังนั้นการสร้างให้เกิดความเชื่อมั่นศรัทธาอันจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือ และการสนับสนุนการดำเนินการตามโครงการฯ ตลอดจนการสร้างภาพลักษณ์ ที่ดีของกองทัพให้ประจักษ์ต่อสายตาประชาชน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องดำเนินการควบคู่ กันไปกับการปฏิบัติงานด้วยนั้นคือการประชาสัมพันธ์

2. โครงการแหล่งข่าวประชาชนกองทัพภาคที่ 1⁵

กองทัพภาคที่ 1 ได้ออกคำสั่ง เรื่อง โครงการแหล่งข่าวประชาชน กองทัพภาคที่ 1 ประจำปี 2557 โดยให้หน่วยขึ้นตรงกองทัพภาคที่ 1 ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ข่าว ประชาชนประจำพื้นที่ และดำเนินการ ดังนี้

2.1 พัฒนาสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ โดยมุ่งเน้นกลุ่มผู้นำชุมชน และบุคลากรที่มีความสำคัญในชุมชน

- 2.2 คัดเลือกและจัดตั้งประชาชนที่ได้พัฒนาสัมพันธไมตรีไว้เป็นมวลชน “ผู้ให้ข่าว” ของหน่วย และเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายด้านการข่าว ให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อเป็น เครื่องมือเสริมในการรายงานข่าวสารที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง
- 2.3 ประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการพลเรือน องค์กรเอกชน และหน่วยงานอื่นๆ ใน พื้นที่ เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการปฏิบัติงานข่าวและการแก้ไขปัญหาความมั่นคง ในพื้นที่
- 2.4 ดำเนินงานอื่นๆตามที่ ศูนย์ข่าวประชาชนกองทัพภาคที่ 1 มอบหมายเพื่อให้การ ปฏิบัติงานโครงการฯ เกิดประสิทธิผลสูงสุด

3. หลักสูตรด้านการข่าวของศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ ภาค 4

- 3.1 โครงการอบรมภาคประชาชนบริเวณชายแดนในพื้นที่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เรื่อง “ปัญหาความมั่นคงบริเวณแนวชายแดนและการเฝ้าระวัง”⁶

3.1.1 หลักการและเหตุผล

- ปัจจุบันด้านสังขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจุดผ่อนปรนทางการค้าระหว่าง ชายแดนไทย ที่บ้านไร่เครา ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ และบ้านมุดอง อำเภอพระยาตองซู จังหวัดกอกาเล็ง รัฐกระเหรี่ยง ภาคตะนาวศรี สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งภาครัฐมี แผนที่จะยกระดับเป็นจุดผ่านแดนถาวรในเร็วๆ นี้ เพื่อการติดต่อค้าขาย ท่องเที่ยว คาดว่าพื้นที่ดังกล่าวจะเผชิญปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงต่างๆ เพิ่มขึ้น อาทิ การลักลอบหลบหนีเข้าเมือง การขนย้าย/การลำเลียง ยา เสพติด อาวุธสงคราม สิ่งผิดกฎหมาย ฯลฯ ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมการ รองรับปัญหาภัยคุกคามต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น โดยการกระตุ้นให้ประชาชน ตื่นตัว ทรนรงค์ให้เห็นความสำคัญของการป้องกันภัยคุกคาม และการสร้าง เกราะคุ้มกันตนเอง ชุมชน สังคม รวมทั้งเป็นเครือข่ายแจ้งเตือนข่าวให้กับ หน่วยงานภาครัฐ ศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ ภาค 4 จึงจัดอบรมเรื่อง

“ปัญหาความมั่นคงบริเวณ แนวชายแดนและการเฝ้าระวัง” ให้กับภาคประชาชนบริเวณชายแดนในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.1.2 วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาความมั่นคงและภัยคุกคามบริเวณชายแดน
- เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเห็นความสำคัญของการป้องกันภัยคุกคาม และสร้างเกราะคุ้มกันตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
- เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเป็นเครือข่ายแจ้งเตือนภัยให้กับหน่วยงานภาครัฐ และศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ ภาค 4

3.1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ความมั่นคง และปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงที่อาจเกิดขึ้นบริเวณชายแดนพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยชุมชน การสังเกตสิ่ง ผิดปกติ และการแจ้งข่าวต่อหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งจะช่วยให้สามารถป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว
- ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับไปเผยแพร่ให้กับครอบครัว ชุมชน เพื่อร่วมกันเฝ้าระวังชุมชนของตนเองและสังคมได้

3.1.4 เรื่องที่ทำการอบรมประกอบด้วย

- สถานการณ์ความมั่นคงตามแนวชายแดนในพื้นที่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- กฎ ระเบียบ การเดินทางเข้า-ออก การกระทำผิด ของแรงงานต่างด้าวและคนไทยบริเวณพื้นที่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- การรักษาความปลอดภัยชุมชน และการสังเกตสิ่งผิดปกติ การแจ้งข่าวสารกับ ส่วนราชการต่างๆ

3.2 โครงการอบรมเครือข่ายภาคประชาชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และผู้แทนชมรม/สมาคมต่างๆ ในพื้นที่ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เรื่อง “สถานการณ์การก่อการร้าย และการระวังป้องกัน”⁷

3.2.1 หลักการและเหตุผล

- ปัจจุบันสถานการณ์การก่อการร้ายได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อ ความมั่นคงของโลกโดยรวม และเป็นความเสี่ยงของไทยที่เป็นประเทศ เปิดมีสถานที่ตั้งผลประโยชน์ของชาติที่เป็นเป้าหมายของกลุ่มก่อการร้ายสากล โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเข้ามา มาก เช่น เกาะสมุย เป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นที่รู้จัก และได้รับความนิยมมากในกลุ่มนักท่องเที่ยวจากยุโรป เนื่องจากมีสถานที่ท่องเที่ยว และกิจกรรมรองรับอย่างหลากหลาย แต่ละวันมีนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเกาะสมุย ประมาณวัน ละ 3,000 คน นอกจากนี้ยังมีประชากรแฝงที่เข้ามาทำงาน และพักอาศัยกว่า 2 แสนคน รวมทั้งยังเคยเกิดเหตุ คาร์บอมบ์ บริเวณลานจอดรถใต้ดิน ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล เฟสติวัล สมุย เมื่อ 10 เมษายน 2558 เกาะสมุย จึงเป็นพื้นที่เสี่ยงที่อาจมีการก่อเหตุรุนแรงจากกลุ่มก่อการร้ายหรือผู้ไม่หวังดี ในการป้องกันภัยคุกคามจากการก่อการร้ายวิธีหนึ่งคืออาศัยความร่วมมือจากภาคประชาชน/ภาคเอกชน ในการช่วยสอดส่องและ รายงานพฤติกรรมต้องสงสัย ให้ เจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบเข้าระงับยับยั้งเหตุร้ายไม่ให้เกิดขึ้นได้โดย ศูนย์ประสาน ข้าราชการแห่งชาติ ภาค 4 ได้ ดำเนินการจัดอบรมเสริมสร้าง ความรู้เกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ และ การรักษาความปลอดภัยให้กับเครือข่ายในพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ในการรองรับสถานการณ์ การเฝ้าระวังป้องกันการก่อเหตุร้าย และเหตุรุนแรง จึงเห็นสมควรจัดอบรม เรื่อง “สถานการณ์การก่อการร้ายและการเฝ้าระวัง” ให้กับเครือข่ายภาคประชาชนและธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่ อำเภอกะสมุยจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.2.2 วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รับทราบสถานการณ์การก่อการร้ายและ อาชญากรรมข้ามชาติ ตระหนักถึงความรุนแรงจากการก่อการร้าย ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตทรัพย์สิน เศรษฐกิจ การท่องเที่ยวและความ มั่นคงของประเทศ
- เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการเฝ้าระวัง การรักษาความปลอดภัยจากวัตถุระเบิด และการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ทำงานชุมชนและพื้นที่เกาะสมุยได้
- เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้มีโอกาสนพบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการทำงาน เพื่อการประสานงาน และสามารถรวมตัวกันเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังพื้นที่

3.2.3 เรื่องที่ทำการอบรมประกอบด้วย

- สถานการณ์การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ
- หลักการสังเกตบุคคล ยานพาหนะ สถานที่และการรายงาน
- ภัยคุกคามจากการก่อวินาศกรรมและการป้องกัน

3.3 โครงการอบรมบุคลากรโรงแรมธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่ อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์⁸

3.3.1 หลักการและเหตุผล

- อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี และ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวของทั้งชาวไทย ชาวต่างชาติ และเป็นพื้นที่ที่มีแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง เห็นได้จากการเพิ่มขึ้นของโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ทั้งขนาดใหญ่และเล็ก กระจายอยู่ทั่ว ซึ่งเป็นปัจจัยดึงดูดชาวต่างชาติให้เข้ามาในพื้นที่เพิ่มมากขึ้นนอกเหนือ จากการเข้ามาท่องเที่ยวตามปกติ ทำให้เกิดผลกระทบ ในหลายด้าน เช่น ปัญหาชาวต่างชาติเข้ามาซื้อที่ดิน โดยให้คนไทยเป็นผู้ถือครองแทน ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ความเสี่ยงที่พื้นที่จะถูกแสวง ประโยชน์จากกลุ่ม อาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบ

ต่างๆ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ให้กับเครือข่ายซึ่งเป็นฝ่ายรักษาความปลอดภัยของโรงแรมและธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่ให้สามารถรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่อาจกระทบ ต่อความมั่นคงได้ตรงกับความต้องการ และเป็นการเตรียมความพร้อมรับ มือกับภัยความมั่นคงรูปแบบต่างๆ ศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค 4 จึงเห็นควรจัดอบรมเรื่อง “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัตุระเบิดและการป้องกันภัยจากวัตุระเบิด”

3.3.2 วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รับการพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับวัตุระเบิด และการ
- เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงภัยของวัตุระเบิด สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการรักษาความปลอดภัย หน่วยงานและชุมชนได้
- เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการรักษาความปลอดภัยโรงแรม/ธุรกิจท่องเที่ยวและการประสานงาน กันในอนาคต

3.3.3 เรื่องที่ทำการอบรมประกอบด้วย

- สถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี และ อำเภอกำแพงหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัตุระเบิดและการรักษาความปลอดภัย จากวัตุระเบิด
- ช่องทางการติดต่อประสานงานและแจ้งข่าวกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

3.4 โครงการอบรมเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านการข่าวภาคประชาชนในพื้นที่อำเภอกำแพงหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เรื่อง “การเฝ้าระวังและป้องกันการก่อการร้าย”⁹

3.4.1 หลักการและเหตุผล

- จากสถานการณ์เหตุระเบิดและเพลิงไหม้ที่เกิดขึ้น เมื่อ 10-12 สิงหาคม 2559 ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บหลายราย ในพื้นที่ 7 จังหวัด ซึ่งรวมทั้ง อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ด้วย แม้จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจท่องเที่ยวในระยะสั้น แต่ทำให้ความเชื่อมั่นในความปลอดภัยของประชาชนและนักท่องเที่ยวลดลง เหตุการณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนของมาตรการรักษาความปลอดภัยและการทำหน้าที่ของภาคส่วนต่างๆ ในการดูแลรักษาความปลอดภัยชุมชน แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งอาจเกิดขึ้นอีกในอนาคต โดยเฉพาะการก่อเหตุรุนแรงจากผู้ก่อการร้าย หรือ ผู้ไม่หวังดีที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในลักษณะของการก่อเหตุโดยลำพังที่ตรวจสอบ ได้ยาก นอกจากนี้ไทย ยังมีโอกาสถูกใช้เป็นพื้นที่ก่อการ13ร้าย โดยกลุ่มก่อการร้ายสากล ซึ่งมุ่งเป้าที่ผลประโยชน์ของชาติอื่นในไทย เช่น สหรัฐฯ จีน ฝรั่งเศส อิสราเอล รัสเซีย ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันการก่อเหตุร้าย ศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค 4 ซึ่งมีภารกิจสำคัญประการหนึ่งคือ การให้ความรู้และประสานความร่วมมือด้านการข่าวจากภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ จึงเห็นควรจัดอบรมเรื่อง “การเฝ้าระวัง และการป้องกันการก่อการร้าย” ให้กับผู้นำ ชุมชน และภาคประชาชนในพื้นที่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.4.2 วัตถุประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านการรักษาความปลอดภัยให้กับผู้นำชุมชนภาคประชาชน ซึ่งจะเป็นการลดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งปกป้องชุมชนให้มีความปลอดภัยและสงบสุข
- เพื่อสร้างเครือข่ายด้านการข่าวในภาคประชาชนที่จะสามารถสนับสนุนงานการข่าวได้ครอบคลุมทุกพื้นที่

- เพื่อให้พื้นที่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นเมืองที่น่าอยู่ปลอดภัย รอดพ้นจากภัยคุกคามต่างๆ เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีภาพลักษณ์ที่ดีนำมาซึ่งรายได้จากการท่องเที่ยวที่สามารถขับเคลื่อน เศรษฐกิจและพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป

3.4.3 เรื่องที่ทำการอบรมประกอบด้วย

- สถานการณ์ความมั่นคงในประเทศไทย และในพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และความเชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นๆ
- หลักการและมาตรการรักษาความปลอดภัยสถานที่
- การระดมความคิดและข้อเสนอเกี่ยวกับ พื้นที่/สถานที่ ที่มีจุดแข็ง/จุดอ่อนในการรักษาความปลอดภัยสรุปได้ว่าการที่จะสร้างผู้กำกับ นักศึกษาวิชาทหารให้เป็นแหล่งข่าวภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพ นั้น เป็นไปตามหลักการของโครงการแหล่งข่าวประชาชน กองทัพบก กองทัพภาคที่ 1 ซึ่งได้สั่งการให้ หน่วยขึ้นตรงๆ ทำการ “คัดเลือกและจัดตั้งประชาชนที่ได้พัฒนาสัมพันธ์ไว้เป็นมวลชน “ผู้ให้ข่าว” ของหน่วย และเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายด้านการข่าวให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อเป็นเครื่องมือเสริมในการรายงานข่าวสารที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง” ในส่วนของหลักสูตรด้านการข่าวที่ควรอบรม เพิ่มเติมให้กับผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารนั้น จากการวิเคราะห์ถึงโครงการด้านการข่าวต่างๆของหน่วยข่าวหลัก (ศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค 4) ที่ใช้สำหรับการพัฒนา เสริมสร้างความร่วมมือ ด้านการข่าวให้กับภาคประชาชนแล้วนั้น ผู้วิจัยเห็นควรว่าจำเป็นที่จะต้องอบรมให้ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารทราบ และมีความรู้ในเรื่องต่างๆ ได้แก่ สถานการณ์ความมั่นคงในประเทศ ภัยคุกคาม และความเชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นๆ, การรักษาความปลอดภัยชุมชน, หลักการสังเกตสิ่งผิดปกติ

บุคคล ยานพาหนะ สถานที่, การรายงานและแจ้งข่าวสารกับส่วนราชการ
ต่างๆที่เกี่ยวข้องทราบ และช่องทางการติดต่อประสานงานและแจ้งข่าวกับ
ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมแบบ SWOT Analysis มาเป็นแนวทาง
ในการพิจารณาตรวจสอบเพื่อยืนยันถึงความเหมาะสมในการที่จะสร้างผู้กำกับนักศึกษาวิชา
ทหารให้เป็นแหล่งข่าวภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพ โดยมีหลักการวิเคราะห์แบบ SWOT
ดังนี้

เทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมแบบ SWOT Analysis

การวิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารกำหนดจุดแข็ง
และจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจน
ผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กรโดย SWOT มาจากตัวย่อภาษาอังกฤษ 4 ตัว ดังนี้¹⁰

S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน ความสามารถ
และสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวกหรือหมายถึงการดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ดี

W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน
สถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นลบและด้อยความสามารถหรือหมายถึง การดำเนินงาน
ภายใน ที่องค์กรทำได้ไม่ดีเป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่าง ๆ

O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก ปัจจัยและ
สถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึง
สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กร

T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาต่อองค์กร

ประโยชน์ของ SWOT

1. นำ SWOT ไปจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาองค์กร
2. การทำ SWOT จะช่วยให้หัวหน้าสถานการณ์ และมีการเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม บางครั้งเมื่อโอกาสมาถึง องค์กรจะได้เก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้ทันและเต็มที่

วิธีการทำ SWOT Analysis

การทำ SWOT นั้น¹¹ ทีมงานต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของตัวองค์กรเอง ข้อมูลลูกค้า ข้อมูลคู่แข่ง ข่าวสารทางเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศมาเป็นตัวช่วยในการวิเคราะห์ การวิเคราะห์ SWOT ต้องทำให้เป็นไปในทางเดียวกันกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือ เป้าหมาย (Vision, Mission และ Objective) หรือเข้ากับทรัพยากรในองค์กรและความสามารถที่เข้ากับสิ่งที่องค์กรถนัด แล้วนำ SWOT มาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวางแผนกลยุทธ์องค์กร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อการสร้างผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ให้เป็นแหล่งข่าว
ภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพ

จุดแข็ง S

1. เป็นบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณวุฒิ วิทยุฒิ ที่เหมาะสม
2. ได้รับการฝึกวิชาทหารเบื้องต้น จากการผ่านการฝึกหลักสูตรผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร
ของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน
3. มีที่พัก ที่ทำงาน กระจายอยู่ในพื้นที่ที่ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของหน่วย

จุดอ่อน W

1. ยังมีอุปสรรคด้านงบประมาณน้อย ทำให้ไม่สามารถวางแผนการสร้างฯ ได้อย่าง
สมบูรณ์ทั่วถึง
2. งานที่มากของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารในหน้าที่ของครู อาจารย์ ทำให้ไม่มีเวลาที่จะ
เข้ารับการสร้างฯ ที่เป็นรูปธรรม

โอกาส O

1. ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญและนับวันก็ให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้น
2. ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญการพัฒนาทั้งที่เป็นรูปแบบและไม่เป็นรูปแบบ
3. การปรับปรุงงานข่าวกรองทั้งระบบส่งผลให้เกิดความร่วมมือและแลกเปลี่ยนระหว่าง
หน่วยงานในประชาคมข่าวกรอง

อุปสรรค T

ได้แก่ การไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา

สรุปได้ว่าจุดแข็ง และโอกาส ของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารจากการที่เป็นบุคลากรที่มี
ความรู้ ความสามารถ มีความเสียสละ มีคุณวุฒิ วิทยุฒิ ที่เหมาะสม, ได้รับการฝึกวิชาทหาร
เบื้องต้น จากการผ่านการฝึกหลักสูตรผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน,
มีที่พัก ที่ทำงาน กระจายอยู่ในพื้นที่ที่ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของหน่วย , ผู้กำกับ

นักศึกษาวิชาทหาร ส่วนใหญ่ เคยผ่านการเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาแล้วทำให้มีความคุ้นเคยกับเรื่องทางทหาร มีระเบียบวินัย มีความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยทหาร ประกอบกับผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญกับงานด้าน การข่าวมาก ยิ่งขึ้นรวมทั้งการปรับปรุงงานข่าวกรอง ทั้งระบบส่งผลให้เกิดความร่วมมือและแลกเปลี่ยนระหว่างหน่วยงานในประชาคมข่าวกรอง จึงเป็นความคุ้ม และเป็นที่ยืนยันได้ถึง ความเหมาะสม ที่จะนำผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร มาสร้างให้เป็น แหล่งข่าวภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

แนวทางในการสร้างผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารให้เป็นแหล่งข่าวที่มีประสิทธิภาพ

ในด้านแนวทางในการสร้างผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ให้เป็นแหล่งข่าวที่มีประสิทธิภาพ ในส่วนของผู้วิจัย ได้นำเอกสารหลายๆ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการข่าว , บทสัมภาษณ์ของ รองผู้อำนวยการกองข่าวกองทัพภาคที่ 1 / ผู้บังคับหน่วยฝึก นักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 15/ ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารในสังกัดของมณฑลทหารบกที่ 15 มาเป็นแนวคิด เพื่อเป็นข้อมูลในการ ที่จะสร้างผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารให้เป็นแหล่งข่าวที่มีประสิทธิภาพ สามารถสนองตอบภารกิจของกองทัพบก และความต้องการของผู้บังคับบัญชา ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการสร้างผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารของมณฑลทหารบกที่ 15 ให้เป็นแหล่งข่าวที่มีประสิทธิภาพดังนี้

ด้านการคัดเลือกผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ของมณฑลทหารบกที่ 15

ควรจะดำเนินการตั้งแต่ขั้นตอนในการคัดเลือกตัวบุคลากรของสถานศึกษาวิชาทหาร โดยการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร กับสถานศึกษาวิชาทหารในสังกัดให้ดำเนินการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณลักษณะ ความรู้ ความสามารถ มีความเสียสละ มีอุดมการณ์ และมีคุณสมบัติเป็นไปตามที่กองทัพบก (หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน) กำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ได้ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ที่มีประสิทธิภาพ และนำมาใช้เป็นเครือข่ายมวลชน สามารถช่วยเหลือกองทัพในด้านอื่นๆได้ต่อไป ทั้งนี้ก็ด้วย

การที่หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร จะต้องลงไปพัฒนาสัมพันธ์กับสถานศึกษาวิชาทหารในสังกัด และดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ ชี้แจง ทำความเข้าใจกับผู้บริหารของสถานศึกษาวิชาทหารให้ได้รับทราบถึงความจำเป็นในการคัดเลือกบุคคลากรเหล่านี้ ซึ่งถือว่าเป็นบุคลากรที่มีความเสียสละทุ่มเททั้งร่างกาย แรงใจในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งยังอาจจะต้องตั้งบำเหน็จรางวัล ความเจริญในหน้าที่การงาน หรือการเชิดชูเกียรติเพื่อเป็นขวัญ กำลังใจ แรงชักจูง ให้เกิดความภาคภูมิใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ ความสามารถ และบังเกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากการดำเนินการของสถานศึกษาวิชาทหารแล้วหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารจะต้องดำเนินการตรวจสอบ ควบคุม คุณสมบัติของบุคคลากร ที่สถานศึกษาวิชาทหารคัดเลือกมาให้ เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด และอาจให้ข้อเสนอแนะกับสถานศึกษาวิชาทหารเกี่ยวกับการคัดเลือกตัวบุคคลากรได้เมื่อมีโอกาสหรือความจำเป็น

ด้านการผลิตผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารของมณฑลทหารบกที่ 15

เมื่อได้บุคคลากรที่จะมาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารแล้ว หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารต้องดำเนินการในการส่งตัวบุคคลากรเหล่านี้เข้ารับการฝึกในหลักสูตรผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารตามที่หน่วยบัญชาการรักษาดินแดนกำหนด เพื่อปรับคุณลักษณะ เพิ่มพูนอุดมการณ์ความรักชาติ ความรู้ความสามารถ ในวิชาทหารเบื้องต้นให้บุคคลากรเหล่านี้ แต่ทั้งนี้ในขั้นตอนการผลิต/การฝึกอบรมฯ หน่วยบัญชาการรักษาดินแดนควรที่จะเพิ่มหลักสูตรด้านการข่าวเบื้องต้นไว้ในหลักสูตรนี้ด้วย เพื่อให้ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารได้มีความรู้ด้านการข่าวขั้นพื้นฐาน เช่น การทราบถึงความหมายของ ภัยคุกคาม ข่าวสาร ข่าวกรอง แหล่งข่าวเปิด แหล่งข่าวปิด โครงการแหล่งข่าวประชาชนของกองทัพบก การผลิตข่าวสารให้เป็นข่าวกรองวงรอบข่าวกรอง และหลักการเขียนข่าวเบื้องต้น เมื่อจบขั้นตอนในการคัดเลือกและผลิตผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารตามที่กองทัพบกกำหนดแล้ว เราจะได้ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารที่มีความพร้อมในด้านตัวบุคคล ขั้นต่อไปก็จะเป็นหน้าที่ของมณฑลทหารบก (กองข่าวมณฑลทหารบก/หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร) ที่จะต้องดำเนินการวิธีเพิ่มเติมความรู้งานด้านการข่าวให้กับผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร จัดระเบียบ และใช้เป็นเครือข่ายแหล่งข่าวภาคประชาชนต่อไปดังนี้

หลักสูตรด้านการข่าวที่ควรอบรม เพิ่มเติมให้กับผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร

ควรประกอบด้วย

- สถานการณ์ความมั่นคงในประเทศ/ในพื้นที่ ภัยคุกคามที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันโดยเฉพาะในพื้นที่ และความเชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นๆ
- มาตรการในการรักษาความปลอดภัยที่ส่วนราชการได้กำหนดขึ้นชุมชน
- หลักการสังเกตสิ่งผิดปกติ บุคคล ยานพาหนะ สถานที่
- หลักการเขียนข่าวที่ถูกต้อง แบบสั้น กะทัดรัด ชัดเจน และทันเวลา
- วิธีการรายงานและแจ้งข่าวสารกับส่วนราชการต่างๆที่เกี่ยวข้องทราบ
- ช่องทางการติดต่อประสานงาน และแจ้งข่าวกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

โดยการฝึกอบรมเพิ่มเติมนี้อาจจะจัดขึ้นเองโดยมณฑลทหารบก หรือบูรณาการการฝึกอบรมฯ ร่วมกับเครือข่ายประชาคมข่าวกรองในพื้นที่ เช่น เครือข่ายอาสาสมัครของจังหวัดเพชรบุรี / จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โครงการต่างๆที่ศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค 4 ได้จัดขึ้นห้วงเวลาในการอบรม ควรจะเป็นห้วงของการฝึกทบทวนผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารก่อนเปิดภาคการศึกษานักศึกษาวิชาทหาร (ห้วงเดือนเมษายน-เดือนพฤษภาคม) เพราะเป็นห้วงที่ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารทุกคนจะต้องมาเข้ารับการฝึกทบทวน รับฟังการชี้แจงจากหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารก่อนเริ่มต้นปีการศึกษาในภาคปกติ เมื่อผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารได้รับความรู้ในงานด้านการข่าวเพิ่มเติมเรียบร้อยแล้ว มณฑลทหารบกจะต้องทำบัญชีรายละเอียดของเครือข่ายผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของหน่วย (ทั้งด้านของสถานที่ปฏิบัติงาน และภูมิลำเนา /สถานที่พัก) กำหนดหัวข้อข่าวสารสำคัญที่ต้องการให้ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ติดตาม ตรวจสอบ รายงาน หรือหัวข้อข่าวสารเพิ่มเติมเมื่อมีเหตุการณ์เฉพาะกรณีเกิดขึ้นในพื้นที่ จัดสร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารเพื่อการรายงานข่าวในหลายๆช่องทาง เช่น ทางโทรศัพท์ ทางระบบการติดต่อสื่อสารข้อมูลด้วยอินเทอร์เน็ต ทางกระดาษเขียนข่าว/จดหมาย ทางการพบปะด้วยตนเอง เป็นต้นทั้งนี้มณฑลทหารบก โดยกองกิจการพลเรือน และหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารจะต้องแสวงประโยชน์จากงานด้านกิจการพลเรือน และกิจกรรมของนักศึกษาวิชาทหารของหน่วย นำผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารเหล่านี้ให้

เข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับหน่วย และเพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงข่าวสารที่
ต้องการซึ่งจะง่ายและแนบเนียนกว่าการใช้บุคลากรด้านการข่าว รวมทั้งต้องกำหนด
ค่าตอบแทนในการรายงานข่าวสารให้กับผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารในบางโอกาสเพื่อสร้าง
แรงจูงใจ สำหรับการปฏิบัติฯรวมทั้งต้องดำเนินการพัฒนาสัมพันธ์กับผู้กำกับนักศึกษาวิชา
ทหารเหล่านี้ อย่างต่อเนื่อง และทุกโอกาส เพื่อเป็นการขวัญ กำลังใจ รวมทั้งเพื่อการขยาย/
กระจายเครือข่ายแหล่งข่าวประชาชนออกไปในทุกพื้นที่ที่หน่วยรับผิดชอบ

บทสรุป

จากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยหรือทบทวนวรรณกรรมของเอกสารอ้างอิงที่ผู้วิจัยนำมา
ดำเนินการทำให้ทราบถึงวิธีการที่จะได้มาของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารที่มีประสิทธิภาพ
มีคุณวุฒิ วิทยวุฒิ มีอุดมการณ์ ซึ่งทำให้มีความพร้อมในด้านตัวบุคคลที่จะนำมาสร้างให้เป็น
แหล่งข่าวภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพโดยการเพิ่มเติมความรู้ด้านการข่าวให้กับบุคลากร
เหล่านี้ตั้งแต่เริ่มต้นตั้งแต่กระบวนการผลิตผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารที่จะต้องเข้ารับการ
ฝึกอบรมจากหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน และมาเพิ่มเติมความรู้ด้านการข่าว สถานการณ์
ของภัยคุกคามที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อที่จะได้กำหนดเป้าหมายที่ต้องติดตาม ตรวจสอบ
และรายงานได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งต้องดำเนินการพัฒนาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อการ
ติดตาม และสร้างเครือข่ายด้านการข่าวให้เกิดขึ้น กระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ที่หน่วย
รับผิดชอบ มีการสร้างแรงจูงใจ ขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติ ซึ่งหากสามารถดำเนินการได้ตาม
นี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหน่วยก็จะสามารถสร้างผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารให้เป็นแหล่งข่าวภาค
ประชาชนที่มีประสิทธิภาพได้

ข้อเสนอแนะ

กองทัพบก/โครงการแหล่งข่าวภาคประชาชน กองทัพบกควรจะพิจารณาให้ความสำคัญเพิ่มเติมในเรื่องของผู้ให้ข่าว นอกเหนือจากกำลังพล/ครอบครัว, นักศึกษาวิชาทหาร , พลทหาร กองประจำการ, ประชาชนโดยรอบค่ายทหารแล้ว ควรจะพิจารณาไปที่ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารเพิ่มเติม แต่ทั้งนี้การที่จะทำข้อพิจารณาเพิ่มเติมในเรื่องนี้ได้ นั้น หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ควรจะต้องจัดทำโครงการนำร่อง โดยร่วมมือกับ หน่วยฝึก/ศูนย์ฝึก นักศึกษาวิชาทหาร ของมณฑลทหารบกหน่วยใดหน่วยหนึ่ง เพื่อเป็นแบบอย่างในการนำเสนอให้ กองทัพบก ได้พิจารณาดำเนินการต่อไป